

Miðvikudaginn 27. janúar 1993.

Nr. 35/1993. **K**

gegn

M.

Kærumál. Börn. Forsjá. Farbann.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Hrafn Bragason, Garðar Gíslason, Guðrún Erlendsdóttir, Hjörtur Torfason og Pétur Kr. Hafstein.

Sóknaraðili skaut máli þessu til Hæstaréttar með kæru 4. janúar 1993, sem móttekin var í Hæstarétti 19. sama mánaðar. Kærður er úrskurður Héraðsdóms Reykjaness 23. desember 1992 þess efnis, að sóknaraðila sé óheimilt að flytjast með börnin X og Y úr landi, meðan forsjármál vegna þeirra hefur ekki verið til lykta leitt.

Sóknaraðili krefst þess, að hinn kærði úrskurður verði felldur úr gildi og farbanninu verði aflétt. Jafnframt krefst hún kærumálskostnaðar.

Greinargerð hefur ekki borist frá varnaraðila.

Varnaraðili höfðaði með stefnu, birtri 16. desember 1992, mál á hendur sóknaraðila og krafðist þess, að ákvæði í skilnaðarsamningi þeirra frá 29. maí sama ár um forsjá barnanna yrði fellt úr gildi og honum fengið forræði þeirra beggja, en til vara annars þeirra.

Samkvæmt 1. mgr. 35. gr. barnalaga nr. 20/1992 eru skilyrði þess að fá samningi um forræði barna breytt þau, að það þyki réttmætt vegna breyttra aðstæðna og með tilliti til hags og þarfa barnanna. Sóknaraðili hyggur á breytingar á högum, dvalarstað og félagslegu umhverfi barnanna. Lagaskilyrði eru því fyrir hendi til þess, að forsjá barnanna sé tekin til skoðunar á nýjan leik. Við svo búið taka ákvæði 39. gr. barnalaga til ágreinings aðila. Ber því, eins og máli þessu er háttað, að staðfesta hinn kærða úrskurð. Samkvæmt eðli málsins ber að hraða ákvörðun um forsjá barnanna, svo sem er nokkur kostur.

Kærumálskostnaður er ekki dæmdur.

Hinn kærði úrskurður skal vera óraskaður.

Úrskurður Héraðsdóms Reykjaness 23. desember 1992.

Ár 1992, miðvikudaginn 23. desember, er í héraðsdómi Reykjaness kveðinn upp úrskurður þessi.

Með beiðni, dagsettri 17. desember sl., mótttekinni 18. s. m., hefur M [.....], Reykjavík, óskað eftir því, að dómurinn leggi bann við því, að K [...] megi flytjast úr landi með börn þeirra, X og Y, allt þar til dómur hafi fengist í máli því, sem M hefur höfðað á hendur K um, að samningsbundin forsjá barnanna verði felld úr gildi og M fengið forræði beggja barnanna.

K leggst gegn því, að krafa M nái fram að ganga, þar sem hún telji hana óþarfa.

Málsatvik eru þau helst, að M og K var veitt lögskilnaðarleyfi 29. júní sl., þar sem K var falin forsjá X og Y, en M veittur umgengnisréttur við börnin, allt samkvæmt skriflegum skilnaðarsamningi þeirra.

Með stefnu fyrir Héraðsdómi Reykjaness, út gefinni 15. desember sl. og birtri K 16. desember sl., höfðar M mál á hendur K, þar sem hann krefst þess aðallega, að ákvæði í skilnaðarsamningi þeirra um forsjá barnanna verða felld úr gildi og sér fengið forræði barnanna, en til vara, að sér verði fengið forræði annars barnsins.

Kröfu sína í máli því, sem nú hefur verið tekið til úrskurðar, reisir M á 39. gr. barnalaga nr. 20/1992.

M hafi orðið þess áskynja fyrir örfáum dögum, að fyrrum eiginkona sín, K, hygðist flytjast til Bandaríkjanna nú um áramótin og ganga þar í hjónaband við bandarískum hermann. Hann (sic) hafi ekki getað skýrt né viljað skýra frá þeim aðstæðum, sem bíða myndu hennar og barnanna þar ytra.

Hún hafi skýrt sér frá því, að hinn bandaríski maður sé væntanlegur til landsins um jólin og að ætlunin sé að fylgja honum með börnin, er hann snýr til baka eftir jól.

K hefur skýrt frá því fyrir dóminum, að fyrirhugað hafi verið, að hún flyttist til Bandaríkjanna með börnin 1. janúar nk. og settist að í Nýja Mexíkó, þar sem tilvonandi eiginmaður sinn hafi fest kaup á fasteign. Þar bíði hennar einnig starf. Þá upplýsti hún, að þau myndu ganga í hjónaband í júnímánuði 1992. Hún lýsti því hins vegar yfir, að í ljósi þess máls, sem höfðað hefði verið á hendur sér vegna forræðis barnanna myndi hún ekki fara með börnin úr landi, meðan þetta forræðismál væri ekki til lykta leitt.

Hún skýrði frá því, að tilvonandi eiginmaður sinn hefði verið búinn að festa kaup á farseðlum fyrir sig og börnin með brottför í huga 1. janúar 1993.

K byggir andstöðu sína við banni við för úr landi með börnin á því í fyrsta lagi, að hún ætli alls ekki að fara með börnin úr landi, meðan forsjármálið sé í gangi, og í öðru lagi komi það sér illa fyrir sig í forsjármálinu, ef hún færi með þau úr landi, auk þess sem hún ætti þá erfitt með að koma til Íslands.

Af hálfu M voru kröfur hans ítrekaðar fyrir dóminum.

Niðurstaða.

Í máli þessu er upplýst, að K hefur í hyggju að flytjast til Bandaríkjanna með börn sín og M og ganga í hjónaband. Þótt hún hafi lýst yfir því fyrir dómi, að hún hafi hætt við fyrirhugaða ferð úr landi 1. janúar 1993 og muni ekki fara með börnin úr landi, fyrr en forsjármál, sem M hefur höfðað á hendur sér, hafi verið til lykta leitt, telur dómurinn engu að síður, að taka beri kröfu M til greina skv. 39. gr. laga nr. 20/1992, enda telst forsjármál vegna barnanna ekki til lykta leitt með hliðsjón af þeirri málshöfðun M, er að framan greinir. Úrskurðast því samkvæmt kröfu M, að K sé óheimilt að flytjast brott með börnin X og Y, meðan forsjármál vegna barnanna hefur ekki verið til lykta leitt.

Við fyrirtöku máls þessa fyrir dóminum var sú krafa höfð uppi af lögmanni M, að K yrði gert að afhenda dóminum vegabréf sitt, þar sem nöfn barnanna eru skráð. Dómarinn hafnar þessari kröfu. Úrlausnarefni dómsins er að ákveða kröfuna um, hvort farbann nái fram að ganga eða ekki. Krafa um afhendingu vegabréfs varðar því framkvæmd samkvæmt úrskurðinum, sem ekki er í verkahring dómsins.

Finnbogi H. Alexandersson héraðsdómari kveður úrskurðinn upp.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

K er óheimilt að flytjast með börnin X og Y úr landi, meðan forsjármál vegna barnanna hefur ekki verið til lykta leitt.